

Iga paikkond on seotud oma kooliga. Pole eluiga, mil-
lest jutustatakse nii meelsasti
kui kooliajast. Seda teeme
üheskoos Massus tänava lau-
päeval, 16. juunil algusega
kell 11. Tähistame siinse koo-
li 140. aastapäeva. Oodatud on
kõik, olgu lähemalt või kau-
gemalt. «Tere tulemast!» üt-
levad peoperenaine, varase-
matel aastatel mitmete õnnes-

1883—1884 ehitas Karl Wah-
ter samasse lähedale üle
maantee uue puust koolihoo-
ne. Materjalile ja töötasule
kulutati 441 rubla. Kooli
kolmandas asukohas käis õp-
petöö 1884—1921, 37 aastat.
Selles majas pidas koolmeis-
tiametit juba 17 õpetajat.

1921. aastal ostis Massu vald
Massu mõisahoonet, mis oli

Kuid üks on kindel: tema pa-
ni õpilased tööle, õppimistö-
le.»

August Putk lisab mälestus-
tes: «Ei enne ega pärast pole
olnud Massus sellist tublit
meest kui Kivihall.»

Õpetaja Jüri Uustalu.
«Kuid igatahes õpilased mä-
letavad teda vaimustusega.
Alati rõõmus, alati sõbralik,

Tule kokku, Massu rahvas!

tunud suurürituste peakor-
raldaja Mai Schröder, ja peo-
peremees, kauaaegne Massu
kooli direktor Väino Laikoja.
Massu koolimajal on olnud
neli asukohta. 1849. aasta hi-

koolimajana kasutusel kuni
kooli likvideerimiseni 1973.

1925. aastal pani selleaegne
Massu kooli juhataja Johan-
nes Kreek kirja kooli krooni-
ka. Eriti hinnatavad on selles
omaalgsete õpetajate iseloo-
mused.

Kirjanik Jaan Oks (Massus
õpetaja 1905—1907). «... Mil-
les Oks erines oma eelkäijaist,
oli see, et tema esimesena
võttis õpetamisvahendina tar-
vitusele raamatu, ilukirjan-
dusliku teose. Tema raamatu-
kogu oli kaunis rikkalik.

... Ainult Jaan Oks kae-
vas siin ja kasvatas lilli. Tema
tehtud peenarde asemed on
praegugi märgatavad. Miks
just tema ja ei keegi teine?

... Vallakirjutaja G. Lau-
ter oli see, kes koos Oksaga
korraldas esimesed peod, näi-
dendik Massu endises magasi-
aidas. Meeles on Jaan Oksa
võrratu esinemine August
Kitzbergi «Tuulte pöörises»
sulase Jaanina.»

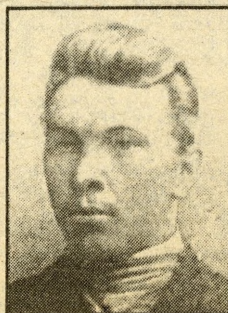
Õpetaja Jaan Vaarpuu.
«Ilusamad mälestused minu
õpetajaist on kindlasti ühen-
duses Jaan Vaarpuuga. Noor
oli ta, noor ja vaimustav.
Kõigis oli temperamenti ja
intelligentsi. Temas oli mida-
gi, mis köitis ja võlus. Esi-
mesest pilgust päale võitis ta
laste poolehoidu...»

Õpetaja Mihkel Kivihall.
«Temaga kaotas Massu ühe
oma tublimaist õpetajaist.

vastutulelik. Võimlemine,
mängud — need tulid J. Uus-
talu ajal esimest korda koo-
li.»

Õpetaja Mihkel Päri,
tuntud Läänemaa kunstnik.
«Ilusamaid mälestusi on jää-
nud meelde just sellest pool-
aastast, kus töötasin koos M.
Päriaga. Hääsüdamlik ja õrna-
tundeline, saab ta vist igal-
pool leidma sõpru ja poole-
hoidu. Ja kunagi ei kao tem-
alt see optimism.»

Õpetajatest kõige kauem on
Massus töötanud **Hilda Tuu-
sis**, 33 õppeaastat (1923—1956).
Eriti häid teadmisi suutis ta
õpilastele anda matemaatikast.
Näitustel olid hinnatud tü-
tarlaste käsitööd, mida ta õpe-
tas aastaid.



Jaan Oks

Koolijuhatajatest on kõige
pikemat aega olnud Massus
Johannes Kreek, 23 õppeaas-
tat (1914—1915, 1919—1941).



Massu koolimaja. Vaade lõunast.

Arhiivifoto

Pärast Massusse kooliõpetaja-
jaks tulekut kirjutas J. Kreek
endast: «Täitunud oli minu
suurim soov. Olin saanud koo-
liõpetajaks.»

Eriti hinnatav oli tema ma-
janduslik tegevus kooli heaks,
mõisahoonet kapitalne re-
mont ja osaline ümberehitus,
samuti ettevõtmised koolipar-
gis.

J. Kreek harrastas kirjan-
duslikku tegevust. Temalt on
koduvalle kroonika «Viis jut-
tu».

1920-ndatel, 1930-ndatel
aastatel oli J. Kreegi algatu-
sel koolis rohkesti isetegevus-
likke ettevõtmisi, pidusid, näi-
tusi, matku, ekskursioone,
omaloomingut.

Väljavõte kroonikast.
«Laulmises oli eriti silma-
paistev Aglaida (Leida) Li-
lienfeldt. 8. detsembril 1928
toimus järjekordne koolipidu.
Pääsmed lõppesid, kuna pol-
nud nii palju publikut loode-
tud. Lauludega esines Aglai-
da Lilienfeldt, meie väike
ööbik. Ta laulis armsasti ja
meeldivalt ja omab väga ilusa
hääle.»

Aglaida esinemised jätku-
sid 31. jaanuaril 1929 ja hil-
jem.

J. Kreek oli koolis poeglaste
tööõpetuse õpetaja. Opetus oli
heal tasemel. Iga-aastastel

näitusel pälvisid kõrget tun-
nustust Arseni Mölder, Erich-
Erast Alpius, Voldemar Luik
ja paljud teised. Arseni Möld-
rist sai 1947. aastast tolleaeg-
se nime järgi Tallinna Riikli-
ku Tarbekunsti Instituudi
(aastast 1951 ENSV Riiklik
Kunstiinstituut) õppejõud,
praegune ENSV teeneline
kunstnik, professor, olnud ke-
raamika-, klaasihistöö ja
metallihistöö kateedri juha-
taja. Tallinna Kunstiülikoo-
lis töötas professor Arseni
Mölder tänaseni, kokku kau-
gelt üle 40 aasta. Ta on viljel-
nud monumentaal-, dekora-
tiiv- ja portreeskulptuuri.

Vaheldusrikkad olid õpi-
lastele J. Kreegi ajal igake-
vadised ekskursioonid küll
Tallinnasse, Tartusse, Türi-
le, Pärnusse, Saaremaale. Ela-
musrikkas oli lastele elu esi-
mene rongisõit Virtsust Karu-
sele 25. mail 1932.

Massu koolis anti teadmisi-
oskusi 124 õppeaastat (1849—
1973). Selle aja jooksul on
seal töötanud 93 õpetajat,
neile lisaks 17 asendusõpetaja-
t. Enam kui 2500 kohalikku
elanikku alates krihvli-
tähvlite ajast kuni kooli lik-
videerimiseni saaksid kosta:
«Teadmised sain koolist, ikka
Massu koolist.»

Elmar KAASIK



Hilda Tuusis

lissügisest kuni 1858 — Koku-
ta külas Ärna talus. Seal
töötas järgemööda kolm õpe-
tajat, esimesena viis aastat
Tõnis Sepling. Kooli paari-
kümne algusaasta jooksul käi-
sid koolis põhiliselt poeglap-
sed, avamisaastal kokku 17.
Sel ajal oli kooli esmane üles-
anne õpetada lugemisoskust.

1858—1884 oli kool Massu
Nukal sealse kohtu- ja val-
lamajas. See kivist hoone asus
samal kohal, kui 1892. aastal
Aadu Merritsa ehitatud vii-
mane vallamajahoone. 26 koo-
litalve jooksul töötas seal ne-
li õpetajat, neist kõige kauem
Adam Reisig — 17 aastat.